

go diecezijos P'iemens pateko — staiszkame apraszyme Kovarskos parapijos 1851 m. ir biskj susiramines savo užsiėmimuose, prisiųstinėsiu — kaip greit gausiu adresą dabartinio Tamstos gyvenimo — o dabar siuncziu užtikrinimą dėkingos ir augšcziausios g'pėdonės, su kokia be atmainos liekuosi mano Geradėjui tikrai prielankiausi geriausiai velyjancziu tarnu. —

Kazimieras Moygis.

1852 m.

Rugsėjo 15 d.

isz Zaviesiszkių.

Kun. A. Pabrėžos laiszkai.

Dauggalis Pone Geradėjau!

Jau daugiau metai kaip buvau Linkimuose: pagaliaus priežastis labai yra reta aplankyti Linkimus; todėlgi tiktai isz Tamstos laiszko gavau žinoti, jog Tamstos motina persikėlė į amžinasti, kurios duszią mylistingiausias Dievas teiks is apvainikuoti laimės vainiku. — Kas link dviejų rublių patalpītų slapta siuntinyje, o paženklintų dėl atlaikymo 2 szv. Miszių už duszią Motinos, netik nuėjo į rundo izdą, bet dar ir manę privertė urėdiszku įsakymu, idant dadėcziau dar savų jų 180 kap. sid. — Tai tatai buvo priežastis, jog asz užvilkinau atsakymą apie apturėjimą siuntinio. Kadangi gavęs isz Palangos paczto paszaukimą, pats negalėdamas ten nuvykti ir jį pasiimti, (nėsa dabar kunigams yra uždrausta važiuoti be paszparto į svetimą guberniją), iszdaviau paliudyjimą pasau-

liszkai žmogystai dėl paėmimo. Akiveizdoje to žmogaus at-
riszo siuntinį, o kaip rado gromatą ir 2 rubliu, poczmeisteris
su piktumu pareikalavo, kad būtų užmokėta 180 kapeikų bau-
smės. Kadangi virszminėtas žmogus tame dalyke jokio da-
leidimo nuo manęs neturėjo, be nieko pargrižo iš Palangos;
o aš, nežinodamas kas tai tokis būtų, kurs manę pastumėtu
ant mokėjimo bausmės už jo nemandagų siuntinį, visai buvau
išsizadėjęs to siuntinio. Bet sžtai 1 d. Augusto ateina urė-
diszkas įsakymas pas kunigą gvardijoną, idant iš mano ulgos
atmusztų 180 kap. prigulinczią bausmę už slaptą siuntinį po-
ros gromatų ir poros rublių. Labai tas manę užgavo; vienok, ne-
norėdamas dėl mažmožio tasytis su rundu, turėjau reikalaujamą
sumą pristatyti į pacztą ir tokiu budu szis siuntinys tik dabar
manę aplankė. Bet idant daugiau tokių paikių siuntinių nesių-
sti, szirdingai meldžiu.

Pereitą metą daėjo į mano rankas szios knigutės:
Apie auginimą Apynių ir Tabako ir tapo išsziystos į paskirtą
vietą. Lygiai ir szį siuntinį, pasitaikius gerai ir atsakancziai
progai, bus mano pereiga išsziusti į paženklitą vietą.

Nors jau man smertis ant nosies, vienok, jei ana lietu-
viszka Istorijėlė be sunkumo bus man prisiusta, nužemintai
meldžiu, tikt su paaiszkinimu jos prekės ir kam ją turiu ati-
duoti, kadangi į Peterburgą nenorėcziau per pacztą siusti.

Cholera jau ir Žemaitijoje pasirodo, o pagaliaus ir Krė-
tingoje, bet beveik tiktai vienus žydus, o ypatingai žydų mo-
teriszką lytį užpuldinėja. Tacziaus Krėtingos cholera daug
kitoniszką turi paveikslą, kadangi žmogus, užgautas taja,
umai įgauna didį szaltį kojospna, rankospna: tuoju krinta ant
žemės, pajuosta ant veido ir veik beveik apmirusiu lieka. —

Tacziaus iktolaik mažai kas numirė, gelbsti tokius drucziai trindami su spiritu ir tokiu budu sugražina jiems gyvastį ir sveikatą.

Szij metų pavasariop neatgailystanjamus mūsų kun. Enrikas Stoczkauskas, provincijų Tėvau, su sziaja pasaule atsisveikino. — Vakargi vakare buvęs Krėtingos kamendorius kun. Žeglinskis, visus metus ant skaudulių (voczių) neperkianciamai sunkiai kojose sirgęs, persineszė į amžinastį. — Vecziuosegi Motiejus Rimavyczius, žmogus labai senų metų, pernai pasimirė.

Szventoms Jusų maldoms pasivesdamas, pasilieku su didžiausia guodone

Dauggalingo Pono Geradėjo Žemiausias tarnas
Kun. Ambrazas Pabrėža, Tercijorius.

1848 Ruggpjuczio 5 d.

Lotyniszki ir žemaitiszki medžių vardai.

1. Quercus.— Oužuls. Qu. Robur. Oužuls wysurtynesis.
2. Fagus sylvatica.—Buks gyryynis.
3. Fagus castanea.— Buks Kasztans.
4. Aesculus Hippocastanum.— Kasztans wysurtynesis.
5. Ulmus campestris.— Winkszna ganiklyyny.
6. Fraxinus excelsior.— Ousis wysurtynis.
7. Acer.— Klaus. (A. platanoides.— Kl. joworweydis).
8. Carpinus betulus.— Skrobla wysurtynioji.
9. Tilia.— Lyipa. { T. parvifolia.— L. mažlaapy.
T. vulgaris.— L. wysurtynioji.
10. Betula.— Beržus. { B. alba.— B. wysurtynis. v. baaltasis.
B. fruticosa.— B. žiurksztintasis.
B. nana.— B. kweežis.

11. *Alnus glutinosa*.— Alksnis glyytesis. (v.) Joudalksnis.
 12. *Populus tremula*.— Tapolis Apuszy (v.) Apuszy.
 13. *Robinia*.— Žyrnmedis.
 14. *Pyrus Malus*.— Gruszis, Obelys. (v.) Oobelys.
 15. *Cerasus*.— Wyzsny.
 16. *Coryllus avellana*.— Lazda wysurtynioji.
 - I. Gouba. — botanicznie: Winkszna Gouba. triwialnie: Gouba.
 - II. Skrobla. — botan. Skrobla wysurtynioji — Caspinus Betulus.
 - III. Winkszna. — bot.

}	Winkszna ganiklyyny. — <i>Ulmus camp.</i>
	Wink. kylausioji. — <i>Ulm. excelsa.</i>
- Tie du gatunkai auga Žemaitijoje.

P.S. Kunigas Fabijons Barkauskas, mūsų architektas, mano Mylestingamjam žemiausius savo uklonus prisiunczia.

Kun. Plauszinskis, buvęs Linkimų altorista, persineszė ant gyvenimo į Beitygalą. — Kadangi knigtutė apie Bites, už adresvota dėl jo, taigi neturėdamas jokios progos į Beitygalą, ketinu ją jo broliui, gyvenanciam Dauksziuose, paduoti su ieszlyga, idant szis prie progos persištų ją savo broliui. — Togi Daukszių Plauszinio pamirė jaunintėlė pati szį metą.

Dabar Linkimuose yra klebonu kun. Gozdauskis, giminaitis nominato vyskupo. — Altorista gi yra jaunas kunigas, buvęs Laukžemės komendorius, kurio pravardės nepamenu.”

P a s a r g a. Užlaikome originaliszką statraszą, iszskyrus lenkiszką o su balsakircziu, kurios vietoje padėjome u. Red.

*

*

*

Oct. 10 d. 1848 m.

Mylestingas mano Brangusi

Siuntinys ir dabartinis su pora knygų ir pirmiaus su 4 rubliais pilnai daėjo manó rankų: už ką kuožemiausiai acziu. 140 kapeikų, prigulinczias Ponui Geradėjui nuo manęs už dabartines knygėles, man prisiųstas, o paskirtas už duszias tėvų ir kaimynų, pasiliekančių užmirszyje, apvercziau ant obligacijų misziaunų, užraszydamas szeszas skaitytas obligacijas: kurios, nors negreit, vienok atsilaikys.

Pas mus cholera (apie kurią minavojau pereitoje korespondencijoje) jau tikrai įvyko: nors ne taip daug, vienok, jos užgauti, beveik visi pasimirė, o ir ik sziai dieniai mirszta, labjausiai isz prastų žmonių.

Isz Linkimų parapijos ant S. Pranciszkaus jokio žmogaus nesulaukiau, todėl nežinau kaip ten jiems einasi kas link sveikatos.

Knjgelės apie Bites tikrai tapo iszsiustos ir per isztikimas rankas: todėlgi žinia, kad kožna pasieks savo vietą.

Mano sveikata ženkliai sumažėjo taip toli, jog trepais užėjęs ant augszto, gerą valandą turiu ilsėti. — Užpereitoje savaitėje buvau pasidavęs kosuliui su įvairiais skausmais isz visos krutinės ir blužnės, nuo ko Dievas teikėsi manę pagelbėti per pagelbą daktarų palengvinanczių. Labjausiai-gi vaistai sekanczio recepto labai pagiliavo, kurį drįstu czia patalpiti:

Rp. Rod. Althacae
Folior. Althacae una unc. j.
Conscissis: infunde aqua bulliantis Libra iij
Coque per semitiosam
Colaturae adde
Kali carbonici drachmam j.

Sacchari albi ad gratam dulcedinem Misce.

Ps.— Kas dvi valandi imti vasardrungnos po puodelį. Reikia atminti, jog kali carbonicum negali buti tankiai vartojamas. Todėl-gi syki jį vartojęs viename recepte, toliaus jo neimti, bet vieton jo imti Nitri depurati vieną drachmą. -Prirenngimas tas pats, kaip ir pirname recepte.— Prie szaknų ir lapų Attei, po atvirimui, galima dadėti Florum Althacae Unc. unam.— Tie žiedai sutrupinti beriasi į dekoktą dar karsztą — iszsimaiszo ir, po uždengimui sudinēlio, laikosi iki atvėsiant; tada persikoszia dekoktas per drobę ir daugiaus dasideda pagal receptą. Vieningai iszrasziau dėlto, jog manau Mylestingąjį nesveikuojančią su kosuliu ir slogomis (kataru). Jeigu turētum kosulį labai smarkų: velyju vartoti Olei Olivorum de Provans, isz pradžių po pusę drachmos, o toliaus ir drachmą tris syk ant dienos, ar tai su priderancia arbata, arba taip sau.— Ant paliuosavimo flegmos plaučziuose labai sunkios: ženkliai pagelbsti nuo cigarų pelenai arba isz tabako lapų, prigulincziai sudegintų ant geležinės blekės. Imant tų pelenų po kavinį szauksztelį saldžiame karvės piene, arba kitame kokiame prideranciaime dekokte kiek sykių ant dienos.

Nuo duszios velydamas pasitaisymo Jo sveikatai, pasi-
silieku ant visados su augszeziausia guodone Dauggalingo
Pono Geradėjo

Žemiausias tarnas kun. Ambraziejus Pabrėža,
Tercijorius.

*

*

*

Dauggalingam Ponui Geradėjui

kun. Pabrėža siunczia

kuožemiausią savo guodone, labai nužemintai dėkavodamas už Jo mylestingą atmintį dėl jo, o po draug praneszdamas apie tai, jog mūsų kłosztoriuje nebuvo tokios asabos, kuri norėtų apsiimti darbu taip sunkiu, jau tai dėl didumo veikalc, nėsą 1040 pervirsz laksztų arkuszinių turinczio, jau tai dėl sunkaus (dėl nepratusio žmogaus) prižiurėjimo ir užlaikymo visų ženklų ortografijos pamarinio – Žemaitiszko: o juos ap-
leisti baisus pasidarytų paniekinimas viso veikalo.— Paga-
liaus ir už kłosztoriaus vargu rasti taip sugabią asabą prie to
darbo, nors gausiai apmokamą. Kadangi kožnas raszyme
panorės greit mojoti, o tuomi pacziu ir raides padarys neaisz-
kias ir negalima, kad jis neapleistų ortografijos ženklus, o ga-
lima pasitaikinti, kad ir žodžius apleistų. Kasgi, klausiu, už-
bėgs tam piktam, jei perraszytojas tukstanczius apsirikimų
padarys raszyme?— Ant noro tulų Tamistos asabų, savo bo-
tanikoje ant marginesų prirasziau vardus lytiszkus ir gatun-
kinius kožno augmens: ir ant galo veikalo priduriau rodyklę
lytiszkių vardų.

Ką tik pradėjau raszyti Pridurą alias priedą dėl savo bo-
tanikos, kuri, jeigu Dievas pavelys parasyti, talpins paczių
lytiszkių vardų 329, nors kožna lytis labai mažai turės gatun-
kinių augmenų, nėsą beveik tie tiktai įsiraszo, kurie reikalin-
gi prie vaistų ir kone visi užrubežiniai*)

*) Pabaigos szio laiszko nerandama S. Daukanto popie-
rose. Rėd.

Varpai zvanij' bažnyczioj,
O girtuokliams karczenoj.

Dėlto ne pirmoj.
Eik tu, latre, pijonyczia,
Perstok gerti, į bažnyczią.
Jei tu gerti nepaliausi.
Tai su žydu pekloj bliausi.
Ach, unt amžių kauksil

Dovanok Tamista Geradėjau, kad czia priduriu giesmę. Nemoku gerai žemaitiškai raszyti, bet tą giesmę dar priesz trisdeszimts metų su kunigu Grossu Datnavoj giedodlavom. Buvau paskolinęs ją kitiems ir jau kaip tik atradau ir perrasziau; dabar siuncziu Tamistai, gal pertaisyti ir padėsi į rinkinį. Turiu dar vieną žemaitišką, bet nežinau, ar galėsiu perraszyti, kurią, atsitikus progai, prisiųsiu, tiktai susimildamas dovanokie už mano prastumą Kun. Pabrėžos dadedu laiszkelį, kurs, lygiai kaip ir asz, guodoja ir gero velija Tamistai.
